Prevencija: Najjači stav

Provoditelj: Ambidekster klub
Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa
Cilj projekta "Najjači stav" je pridonijeti suzbijanju i sprječavanju pojave ovisnosti među mladima te rizično ponašanje djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, kao i drugih s ovisnostima povezanih poremećaja u ponašanju u mladih, provođenjem i korištenjem rezultata inovativnog projekta usmjerenog selektivnoj i indiciranoj prevenciji ovisnosti u adolescenata. Namijenjen je prije svega mladima, adolescentima srednjoškolske dobi (uz sudjelovanje roditelja) koji su u riziku od razvoja ovisnosti/ovisničkog životnog stila vezano uz različita sredstva i oblike ovisnosti (legalne i ilegalne supstance, kockanje i klađenje, ovisnost o novim tehnologijama, poremećaji prehrane). Glavne aktivnosti odnose se na provođenje individualnog tretmana, kombiniranog/grupnog tretmana, kombiniranog obiteljskog tretmana, preventivnih radionica u školama, edukacija stručnjaka, te uključivanjem volontera u projektne aktivnosti i medijsku kampanju.

Sažetak programa
Projekt „Najjači stav“ usmjeren je suzbijanje i sprječavanje razvoja ovisnosti i ovisničkog životnog stila u mladih kao i drugih disfunkcionalnih ponašanja, odnosno poremećaja u ponašanju. Namijenjen je prije svega mladima, adolescentima srednjoškolske dobi (uz sudjelovanje roditelja) koji su u riziku od razvoja ovisnosti/ovisničkog životnog stila vezano uz različita sredstva i oblike ovisnosti (legalne i ilegalne supstance, kockanje i klađenje, ovisnost o novim tehnologijama, poremećaji prehrane).
Specifični ciljevi su:
U odnosu na dobrobiti za korisnike:
1) pridonijeti otpornosti i odabiru zdravog životnog stila u mladih u riziku od razvoja ovisnosti i ovisničkog životnog stila
2) pridonijeti ranom otkrivanju konzumenata te drugih ovisničkih ponašanja u adolescenata, omogućiti dostupnost stručne pomoći i potpore mladima i obiteljima koji se sreću s problemom ovisnosti
3) pospješiti razvoj roditeljskih i pomažućih kompetencija sudjelovanjem u procesu tretmana, pružanjem podrške u ostvarivanju ishoda i ciljeva tretmana njihove djece
4) osnažiti suradničke kompetencije volontera za pružanje psihosocijalne podrške
5) doprinijeti stručnom usavršavanju pružatelja usluga/provoditelja aktivnosti i intervencija
Na razini lokalne zajednice:
1) pridonijeti strateškom cilju uvođenja izvaninstitucionalnih intervencija/usluga za rizičnu i visokorizičnu populaciju adolescenata razvojem inovativnog programa indicirane i selektivne prevencije ovisnosti u mladih
2) pridonijeti aktivnom uključivanju ključnih dionika preventivnih programa u lokalnim zajednicama suzbijanje pojave ovisnosti u djece i mladih, posebice u povezivanju škola, zdravstvenih ustanova i centara za socijalnu skrb u ranom otkrivanju ovisnosti u adolescenta i pružanju pravovremene podrške
3) omogućiti učenje i razmjenu iskustava pružatelja socijalnih usluga i razvoj u sustavu pružanja psihosocijalne podrške korisnicima;
5) pridonijeti informiranosti javnosti o potrebi življenja zdravih stilova života te o potrebi ulaganja u preventivne programe
6) pridonijeti promociji volonterstva i doprinosa «mladih za mlade» u području prevencije ovisničkih stilova života u mladih
Korisnici projekta "Najjači stav" su:
- mladi s rizičnim oblicima ponašanja, mladi s poremećajima u ponašanju, djeca iz obitelji u sustavu socijalne skrbi koji su u riziku od razvoja ovisnosti/ovisničkog životnog stila vezano uz različita sredstva i oblike ovisnosti
- roditelji/skrbnici djece i obitelji uključeni su u sustav podrške svojoj djeci u tretmanu kako bi pratili pozitivne pomake i

napredovanja te stjecali roditeljske kompetencije za odgoj adolescenata u riziku
- volonteri (srednjoškolci, studenti pomagačkih profesija)
- stručnjaci partnerskih i suradničkih škola, Hrvatskih zavoda za socijalni rad
- opće građanstvo

Projekt "Najjači stav" usmjeren na više područja djelovanja: na okruženje škole, socijalnu i zdravstvenu skrb i zaštitu, obitelj i zajednicu u cjelini.

Kako bi se odgovorilo na utvrđene potrebe i rizike u lokalnim zajednicama te pružila cjelovita usluga mladima u riziku i njihovim obiteljima provodi se „lepeza“ međusobno kružno povezanih aktivnosti i intervencija. Sustav psihosocijalne podrške za mlade u riziku uključuje stručne oblike rada koje provodi multidisciplinarni tim Ambidekster kluba.

Kako bi se ostvarili ciljevi projekta provodi se „lepeza“ međusobno poveznaih aktivnosti:

1.1. Analiza i dopuna operativnog plana te plana evaluacije

1.2. Informiranje mladih i roditelja o mogućnostima uključivanja u projekt i korištenju usluga

1.3. Umrežavanje dionika

1.4. Stručno-javni događaj: predstavljanje rezultata pilot projekta „Najjači stav“- dionicima u lokalnoj zajednici uključujući predstavljanje rezultata istraživanja potreba i rizika autorice prof.dr.sc. Valentine Kranželić (2022)

2.1. Okupljanje i odabir volontera studenata (Zagreb) i volontera srednjoškolaca i drugih mladih (Bol) za aktivno djelovanje i promociju zdravih stilova života u školi i zajednici

2.2. Održavanje uvodne edukacije na Braču za srednjoškolce i druge mlade za volontiranje za aktivno djelovanje u promociji zdravih stilova života u školi i zajednici

2.3. Održavanje uvodne edukacije o volontiranju i socijalnom mentorstvu za mlade za aktivno djelovanje u promociji zdravih životnih stilova u školi i zajednici

2.4.Održavanje mentorskih susreta s volonterima u Braču (3 susreta) te Zagrebu (3 susreta)

3. Identifikacija stručnjaka u sustavu socijalne podrške za korisnike u tretmanu (stručni djelatnici iz Hrvatskog zavoda za socijalni rad, škola i zdravstvenog sustava), odabir razrednih zajednica/učenika i roditelja za sudjelovanje u programu radionica

4. Priprema i provođenje edukacija za izvoditelje partnerskih i suradničkih ustanova

5. Identifikacija i selekcija mladih u riziku za selektivnu i indiciranu prevenciju, odnosno tretman. Priprema mladih i roditelja (obitelji) za sudjelovanje u programu tretmana

6. Provedba tretmana za mlade u riziku (tretman-indicirana prevencija):

1. Individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman (10 mladih uz uključivanje 10-12 roditelja)

2. Kombinirani tretman (individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman + grupni rad „Najjači stav“ u trajanju od 10 susreta, 15 mladih uz uključivanje 15-20 roditelja)

3. Kombinirani tretman (individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman „Najjači stav za osnaženu obitelj“- strukturirani tretman za roditelja/e i dijete u trajanju od 6 susreta- 10 mladih + 10-13 roditelja)

7. Radionice „Najjači stav- osnaženi prema NEovisnosti“ usmjerene na selektivnu prevenciju rizičnih ponašanja mladih održavaju se tijekom 6 susreta (5 grupa za korisnike s područja 3 županije- Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Splitsko-dalmatinska županija)

8. Održavanje kontakata sa stručnjacima iz sustava socijalne skrbi umreženih u sustav podrške korisnicima u tretmanu (upućivanje korisnika, konzultiranje radi provedbe tretmana, izvješćivanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad), međusobno pružanje podrške i pružanje podrške korisniku

9. Prezentacija projektnih aktivnosti i diseminacija rezultata projekta

a) Obavješćivanje o aktivnostima projekta putem mrežnih stranica

b) Obavješćivanje o aktivnostima projekta putem elekroničkih medija

c) Prezentacija rezultata projekta na mrežnim stranicama i skupovima

d) Online kampanja mladih za mlade za promociju zdravih stilova života

10. Koordinacija projektnih aktivnosti - praćenje provedbe projekta, financijsko planiranje i praćenje utroška sredstava, izrada edukativnih materijala i tekstova, umrežavanje institucija, ustanova i OCD-a putem radnih sastanaka, osobnih kontakata komunikacije u pisanom obliku

11. Evaluacija uspješnosti provedbe projekta- stručne konzultacije, prijedlozi za unapređivanje aktivnosti, mišljenja o kvaliteti izvedbenih programa, korištenje rezultata

1. Županije provedbe
Splitsko-dalmatinska, Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Datum početka i završetka programa
Datum početka: 15.11.2023
Datum završetka: 14.11.2024

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici
da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)
Hrvatski zavod za socijalni rad, Agronomska škola Zagreb, Srednja škola Bol

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa
Mjesto provedbe programa: Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Varaždinska županija
Godina u kojoj se program provodio: 2021/2022.
Broj obuhvaćenih korisnika: 494

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora
Izvor programa: Originalni program
Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: -

7. Razina preventivnih intervencija
Indicirana

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren
Obitelj

9. Rizični i zaštitni čimbenici na koje program cilja
Rizični čimbenici: Rizični čimbenici vezani uz:
a) individualni: slaba kontrola ponašanja, niska percepcija rizika, nerazvijene vještine rješavanja problema, donošenja odluka i druge životne vještine
b) obitelj: obiteljski konflikti, roditeljski stavovi koji podržavaju korištenje droga i antisocijalna ponašanja, slaba privrženost obitelji, permisivni odgojni stil, slab nadzor i neadekvatna obiteljska pravila, nerealna očekivanja roditelja
c) prijatelje i školu: niska privrženost školi, prijatelji koji koriste drogu, odbačenost od strane vršnjaka, percepcija konzumiranja od strane vršnjaka
a) zajednicu: dezorganizacija zajednice, zakoni i norme koji podržavaju korištenje droga, stavovi koji podržavaju antisocijalna ponašanja i korištenje droga
Zaštitni čimbenici: Zaštitni čimbenici vezani uz:
a) individualni: razvoj socijalno-emocionalnih i životnih vještina, prosocijalni stavovi o nekorištenju sredstava ovisnosti
b) obitelj: nadzor i postavljanje granica i pravila, razvoj sigurne privrženosti obitelji, pozitivni stavovi o nekorištenju od strane roditelja, podrška od strane obitelji
c) školu i vršnjake: razvoj privrženosti školi, povezanost učenika i školskog osoblja, prilike za angažman u školi
d) zajednicu: povezanost i proaktivnost lokalne zajednice, prilike za angažman u lokalnoj zajednici, informiranost i pozitivni stavovi zajednice o nekorištenju sredstava ovisnosti

d) zajednicu

10. Procjena potreba

Način provedbe: Analiza potreba provedena je analizom relevantnih znanstvenih istraživanja, literature i dostupnih podataka (znanstveni članci, ESPAD istraživanje) te istraživanja koje provodi Ambidekster klub u radu sa korisnicima i stručnjacima. U sklopu provedbe projekta „Najjači stav“ u 2022. godini, Ambidekster klub je proveo procjenu potreba na uzorku do 352 mladih u dobi od 15 do 17 godina. Procjena potreba provedena je u partnerskim srednjim školama na području grada Zagreba te su rezultati pridonijeli izradi smjernica za kreiranje daljnjih intervencija sa ciljanom skupinom mladih.
Očekivani rezultati: Rezultat 1.1.: Uskladiti planiranje i izvođenje aktivnosti partnerskih i suradničkih organizacija, predstaviti program projekta u javnosti
Rezultat 1.2.: Mladi i njihovi roditelji informirani su o mogućnostima uključivanja u projekt i korištenju usluga u 3 županije (Zagreb; Dubrava, Sesvete, Peščenica, Zagrebačka županija: Samobor, Sv.Ivan Zelina, Splitsko dalmatinska županija: otok Brač, Bol)
Rezultat 1.3.,1.4.: Dionici (12 ustanova/organizacija) u lokalnim zajednicama su informirani o rezultatima projekta i mogućnostima uključivanja u projekt, umreženo je 12 dionika u 8 lokalnih zajednica
Rezultat 2.1. Odabrano je 15 volontera za edukaciju i sudjelovanje u programu, potpisani su volonterski ugovori
Rezultat 2.2. Volonteri su informirani i educirani za rad na projektu
Rezultat 2.3. 15 mladih volontera angažirani su u aktivnostima socijalnog mentorstva mladih za mlade kao i u promociji zdravih stilova života. Volonteri su unaprijedili kompetencije:
- socijalne i emocionalne kompetencije te vještine suradnje
- vještine javne komunikacije te pripreme i provedbe kampanje na društvenim mrežama
- kompetencije za brigu o zdravlju i izboru zdravih životnih stilova
- kompetencije za volontiranje i društveni angažman mladih za mlade
Rezultat 3. Stručnjaci su uključeni i aktivno djeluju u sustavu socijalne podrške za korisnike
Rezultat 4: Educirano je 15 stručnjaka iz partnerskih i suradničkih institucija
Rezultat 5: 80 korisnika je odabrano i pripremljeno za proces tretmana te raspoređeno za vrstu tretmana prema zadanim parametrima:
1. Individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman (10 mladih uz uključivanje 10-12 roditelja)
2. Kombinirani tretman (individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman + grupni rad „Najjači stav“ u trajanju od 10 susreta, 15 mladih uz uključivanje 15-20 roditelja)
3. Kombinirani tretman (individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman „Najjači stav za osnaženu obitelj“- strukturirani tretman za roditelja/e i dijete u trajanju od 6 susreta- 10 mladih + 10-13 roditelja)
Rezultat 6: 80 korisnika: 35 mladih u riziku u dobi od 13 do 23 godina, te 45 roditelja/skrbnika/drugih članova obitelji 35 mladih završili su program tretmana te se procijenjuje da su mladi:
- reducirali simptomatska ponašanja vezano uz razvoj ovisnosti/ovisničkog životnog stila i druga simptomatska ponašanja
- uspješno riješili konfliknu/kriznu situaciju radi koje su uključeni u tretman
- povećali motivaciju za rad na osobnom razvoju
- povećali vještine za odolijevanje vršnjačkom pritisku
- povećali vještine rješavanja problema
- stekli veću razinu vještine asertivne komunikacije
- procijenjuju dobrobiti od provedenog tretmana
Rezultat 7.: 50 mladih u dobi od 13 do 18 godina pohađali su program radionica te su postignuti ishodi:
- reducirana učestalost rizičnih ponašanja koja štete zdravlju i društvenoj uključenosti
- povećane socijalne i emocionalne vještine uključujući vještine asertivne komunikacije i odolijevanja pritisku vršnjaka
- povećana razina motivacije za osobni razvoj
Rezultat 8. Omogućena je provedba integrirane socijalne usluge te sustavno praćenje dosezanja rezultata u radu s korisnicima
Rezultat 9. Korisnici i šira javnost informirani su o provođenju i rezultatima projekta, stručna javnost i pružatelji

socijalnih usluga raspolažu informacijama o rezultatima projekta, sadržajima i metodama njihovog postizanja
Indikatori uspješnosti:
- objavljeno je minimalno 10 vijesti, priloga i tekstova na mrežnim stranicama
- 8 mladih volontera uključeno u online kampanju za promociju zdravih stilova života kod mladih
- izrađena je recenzija kvalitete izvedbenih programa s prijedlozima za unapređivanje aktivnosti
Rezultat 10. U lokalnim zajednicama uspješno su umreženi resursi sudjelujućih organizacija
Indikatori uspješnosti:
- broj radnih sastanaka i kontakata
- broj sati rada uloženi u koordinaciju
- broj umreženih organizacija
- dopunjen i usavršen socijalnopedagoški program "Najjači stav"
- izrađena/sastavljena dva edukativna programa za izvoditelje i volontere
Rezultat 11.
- u dvije županije (za korisnike iz tri lokalne zajednice) projekt je proveden sukladno akcijskom i financijskom planu
- izrađena je recenzija kvalitete izvedbenih programa s prijedlozima za unapređivanje aktivnosti
- program je znanstveno praćen i evaluiran te dostavljen:
- partnerima i suradnicima, RH Ured za suzbijanje zlouporabe droga, Ministarstvu socijalne politike i mladih, županijskim koordinatorima iz Županijskog povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga, školska i gradskim povjerenstvima za prevenciju ovisnosti

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 52

12. Ciljevi programa

Opći: Opći cilj koji se postiže provedbom projekta je:
Pridonijeti suzbijanju i sprječavanju pojave ovisnosti među mladima te rizično ponašanje djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, kao i drugih s ovisnostima povezanih poremećaja u ponašanju u mladih, provođenjem i korištenjem rezultata inovativnog projekta usmjerenog selektivnoj i indiciranoj prevenciji ovisnosti u adolescenata.
Specifični: U odnosu na dobrobiti za korisnike:
1) pridonijeti otpornosti i odabiru zdravog životnog stila u mladih u riziku od razvoja ovisnosti i ovisničkog životnog stila
2) pridonijeti ranom otkrivanju konzumenata te drugih ovisničkih ponašanja u adolescenata, omogućiti dostupnost stručne pomoći i potpore mladima i obiteljima koji se sreću s problemom ovisnosti
3) pospješiti razvoj roditeljskih i pomažućih kompetencija sudjelovanjem u procesu tretmana, pružanjem podrške u ostvarivanju ishoda i ciljeva tretmana njihove djece
4) osnažiti suradničke kompetencije volontera za pružanje psihosocijalne podrške
5) doprinijeti stručnom usavršavanju pružatelja usluga/provoditelja aktivnosti i intervencija
Na razini lokalne zajednice:
1) pridonijeti strateškom cilju uvođenja izvaninstitucionalnih intervencija/usluga za rizičnu i visokorizičnu populaciju adolescenata razvojem inovativnog programa indicirane i selektivne prevencije ovisnosti u mladih
2) pridonijeti aktivnom uključivanju ključnih dionika preventivnih programa u lokalnim zajednicama suzbijanje pojave ovisnosti u djece i mladih, posebice u povezivanju škola, zdravstvenih ustanova i centara za socijalnu skrb u ranom otkrivanju ovisnosti u adolescenta i pružanju pravovremene podrške
3) omogućiti učenje i razmjenu iskustava pružatelja socijalnih usluga i razvoj u sustavu pružanja psihosocijalne podrške korisnicima;
5) pridonijeti informiranosti javnosti o potrebi življenja zdravih stilova života te o potrebi ulaganja u preventivne programe
6) pridonijeti promociji volonterstva i doprinosa «mladih za mlade» u području prevencije ovisničkih stilova života u mladih

13. Ciljana skupina
Opća populacija, Srednja škola, Obitelj / roditelji, stručnjaci, volonteri

14. Korisnici programa
Opis korisnika: Ukupno 42 mladih i 50 roditelja sudjelovalo je u programu tretmana, i to u obliku:
a) individualno savjetovanje- 10 mladih i 15 roditelja
b) kombinirani/grupni tretman- 22 mladih i 20 roditelja
c) kombinirani tretman (individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman „Najjači stav za osnaženu obitelj“)- 10 madih i 15 roditelja
Uključeni su korisnici s područja više lokalnih zajednica- Dubrava, Sesvete, Peščenica, Sv. Ivan Zelina.
Korisnici su uključeni u projekt na preporuku Hrvatskog zavoda za socijalni rad u vidu preveniranja nastanka ili reduciranja ovisnosti te često zbog rizika razvoja ili već razvijenih poremećaja i problema u ponašanju. Uključeni su mladi u dobi od 13-24 godine Od 42 korisnika 24 je ženskog te 18 muškog spola.
U kombinirani/grupni tretman uključena je razredna skupina Agronomske škole u Zagrebu u suradnji sa stručnom službom i razrednicima. Na sastancima i u suradnji sa stručnom službom škole, te razrednicima identificirana je razredna grupa za grupni program “Najjači stav”, obzirom da su od početka školske godine učenici tog razreda iskazivali rizična ponašanja i probleme u ponašanju.
Također, korisnici su i roditelji/skrbnici s obzirom da je u prevenciji ovisnosti jedan od značajnih prediktora podrška obitelji te pružanje psihosocijalne podrške obitelji s ciljem lakšeg nošenja s problemom ovisnosti. Roditelji su uključeni u praćenje napretka djeteta, te u kombinirani tretman „Najjači stav za osnaženu obitelj“, gdje su održavani dodatni susreti za roditelje, te online i telefonski kontakti.

Preventivnim radionicama obuhvaćeno je ukupno 62 učenika u dobi od 14 do 18 godina iz 3 različite škole u 3 lokalne zajednice- Prva ekonomska škola u Zagrebu, Agronomska škola Zagreb, Srednja škola Bol. Razredne grupe odabirale su se u suradnji sa stručnom službom i razrednicima na način da su se dogovarali razredi kojima su najpotrebnije preventivne radionice, obzirom na rizik ili već iskazana rizična ponašanja učenika. Otprilike je podjednak broj mladića i djevojaka sudjelovao u preventivnim radionicama.

Nadalje, edukacijom o prevenciji i preventivnim programima obuhvaćeno je 23 nastavnika, stručnih suradnika u školi i ostalih stručnjaka. Svi su stručnjaci ženskog spola, što je i očekivano obzirom na veći broj pomagača ženskog spola. Edukacija je održana za stručnjake odgojno-obrazovnih ustanova (i ostale stručnjake) zbog prepoznate potrebe, te važnosti prijenosa znanja o učinkovitoj prevencija onima koji direktno rade s mladima.

U projektne aktivnosti kampanje za promociju zdravih stilova života i podrške mladih za mlade, uključeno je 20 volontera. Od toga je 15 mladih srednjoškolaca volontera s otoka Brača (Bol) koji su sudjelovali u kampanji, te 5 volontera iz Zagreba koji su sudjelovali kao podrška u Savjetovalištu.

Opće građanstvo informirano o projektnim aktivnostima putem društvenih mreža i mrežne stranice udruge, te kampanje; uključen veći broj građana.
Broj korisnika na godišnjoj bazi: 197

15. Metode korištene u programu
Savjetovanje, Predavanje, Radionica, Medijska kampanja, kombinirani/grupni tretman

16. Program je evaluiran
da

17. Vrsta provedene evaluacije
Da - Evaluacija procesa i učinka

18. Metoda evaluacije

Evaluacija projekta se provodila sukladno akcijskom planu. Provelo se vanjsko, neovisno vrednovanje, koje je proveo dr.sc. Janko Babić.

Kako bismo pratili i vrednovali provedbu programa sustavno smo i kontinuirano prikupljali, analizirali i koristili informacije o tijeku provedbe projektnih aktivnosti. Informacije su prikupljene sastavljanjem izvješća o provedenim aktivnostima, prikupljanjem dokumentacije, te evaluacijskim upitnicima. Napravljeni su evaluacijski upitnici sukladno s projektnim aktivnostma- evaluacijski upitnici za volontere, evaluacijski upitnici za mlade koji su uključeni u preventivne radionice, evaluacijski upitnici za korisnike koji su sudjelovali u tretmanu.

Praćenje razvoja ovog projekta ima za cilj omogućiti njegovu primjenu pružateljima socijalnih usluga, kao i njegov doprinos u provedbi postojećih nacionalnih strategija i nacionalnih programa prevencije ovisnosti kao i utjecanju na regionalne i lokalne strategije u planiranju i financiranju preventivnih programa usmjerenih dobrobiti djece, mladih i obitelji.

Nadalje, važno je napraviti i procesnu evaluaciju programa. U ovom dijelu evaluacije ključnu ulogu imaju kreatori programa odnosno izvoditelji programskih aktivnosti. Glavni cilj ovog dijela evaluacije jest provjeriti mogućnost izvedbe osmišljenih aktivnosti prema izvedbenim planom, prepreke za njihovo izvođenje, te ostvarivanje predviđenih programskih ishoda. Podaci prikupljeni primjenom upitnika obrađeni su kvantitativnim metodama obrade podataka i omogućuju stjecanje uvida u poboljšanje prihvaćanja i življenja zdravih stilova života djece i mladih, izravnih korisnika programa.

Sve navedene informacije služe kako bi se utvrdilo koje od programskih aktivnosti funkcioniraju, odnosno koje od njih su učinkovite, što pomaže u odgovoru na pitanja na koji način i u kojem smjeru treba mijenjati, odnosno dalje razvijati program.

19. Evaluatori

Vanjski

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Vezano uz informiranje mladih i njihovih roditelja o mogućnostima uključivanja u projekt, uvidom u navedene podatke, može se zaključiti kako su materijali i informacije o ovom projektu odaslane u ukupno u 3 županije (Zagreb; Dubrava, Sesvete, Peščenica, Zagrebačka županija: Samobor, Sv.Ivan Zelina, Splitsko dalmatinska županija: otok Brač, Bol) i to putem slanja dopisa Hrvatskom zavodu za socijalni rad, slanjem dopisa i održavanjem sastanaka s partnerskim i suradničkim školama (Agronomska škola Zagreb, Prva ekonomska škola, Srednja škola Bol), slanjem obavijesti stručnim suradnicima u školama, te putem objava na mrežnim stranicama Ambidekster kluba. Predstavljanje rezultata pilot projekta „Najjači stav“ 2021/22., te rezultata istraživanja potreba mladih prof.dr.sc.Valentine Kranželić, koje se provelo u sklopu projekta, provelo se putem održanih sastanaka u partnerskim i suradničkim školama. Na sastancima sa stručnim suradnicima u Agronomskoj školi te Prvoj ekonomskoj školi u Zagrebu, izvjestilo se o načinu provedbe projekta, njegovim ciljevima, te glavnim rezultatima prethodnog ciklusa provedbe projekta, te rezultatima istraživanja, te je dogovoren način uključivanja partnerskih i suradničkih škola u projektne aktivnosti. Također, uvidom u dokumentaciju vidljivo je da je umreženo je 13 dionika u 8 lokalnih zajednica (Hrvatski zavodi za socijalni rad, partnerske i suradničke škole, fakulteti).

U provođenju volonterskih aktivnosti na projektu „Najjači stav“ ukupno je uključeno 20 volontera (15 Brač, 5 Zagreb), te ih je 23 sudjelovalo na uvodnoj edukaciji. Svim volonterima je u Ambidekster klubu uz edukaciju osigurana mentorska podrška zaposlenih i koordinatorica volontera. Volonterima je osigurana mentorska podrška, kao i individualna podrška mentorica po potrebi. Mentorske sastanke održavale su Ivana Buljan Babić, mag.psych. (Brač) i Martina Šimunić, mag.soc.rada (Zagreb). Održana su 3 mentorska susreta s volonterima na Braču, 2 mentorska susreta uživo s volonterima u Zagrebu, te individualni mentorski susreti. Iz evaluacijskog izvješća vidljivo je kako su volonteri procijenili kako im je edukacija pomogla unaprijediti različite aspekte socijalne i emocionalne kompetencije te vještine suradnje, vještine javne komunikacije te pripreme i provedbe kampanje na društvenim mrežama, različite aspekte kompetencije za brigu o zdravlju i izboru zdravih životnih stilova te kompetencije za volontiranje i društveni angažman mladih za mlade. Procjene svih aspekata se kreću od 4,2 do 5,0, pri čemu su volonteri procijenili kako im je

edukacija najviše pomogla da unaprijede asertivno komuniciranje, prezentacijske vještine, spoznaju o važnosti očuvanja mentalnog i tjelesnog zdravlja te osvještavanje i unapređenje kompetencija za volontiranje. Također, volonteri su zadovoljni mentorskim susretima pri čemu su svi aspekti procijenjeni u rasponu 4,4 - 5,0. Volonteri su iskazali najveći stupanj slaganja (5,0) s tvrdnjama „Zadovoljan/na sam načinom na koji su mentorski susreti organizirani i vođeni“ i „Preporučio/la bih sudjelovanje na mentorskim susretima drugim volonterima.“. Volonteri ističu kako su im se najviše svidjele voditeljica susreta, pristup i podrška dok su volontiranjem razvili komunikacijske i socijalne vještine, vještine prezentiranja i suradnje te su usvojili znanja o volontiranju i prevenciji ovisnosti.
Uvidom u dokumentaciju vidljivo je kako je 15 mladih volontera angažirano u aktivnostima promocije zdravih stilova života (Brač), te je 5 mladih volontera, studenata pomagačkih profesija i polaznika psihoterapijskih škola sudjelovalo u aktivnostima podrške u Savjetovalištu (Zagreb). Volonteri su u suradnji sa stručnjacima pružali dodatnu podršku mladim korisnicima kroz sudjelovanje u tretmanu, te pomoć u osmišljavanju tretmanskih aktivnosti i programa (preventivni i tretmanski).

Nadalje, vidljivo je kako su u sustav socijalne podrške za svakog korisnika odabrani stručnjaci iz nadležnog Hrvatskog zavoda za socijalni rad, stručni suradnici iz škole korisnika, roditelji/članovi obitelji, te druge osobe po potrebi. Stručnjaci, te roditelji su uključeni u praćenje tretmana i stručne konzultacije, održavanjem redovitih kontakata i izvještavanjem zajedno s voditeljima tretmana.

Za nastavnike, stručne suradnike u školama i ostale stručnjake održana je edukacija u suradnji s GOOD inicijativom pod nazivom „Prevencija i preventivni programi“. Iz izvješća je vidljivo da je edukacija održana 24.04.2024. putem Zoom platforme, te je na edukaciji sudjelovalo 23 stručnjaka, a teme su se odnosile na važnost znanstveno utemeljene prevencije, razlikovanje razina prevencije, mogućnosti preventivnog djelovanja u različitim okruženjima (obitelj, škola, zajednica), obilježja učinkovitih i neučinkovitih preventivnih aktivnosti i programa.

Uvidom u projektnu dokumentaciju, vidljivo je kako je 92 korisnika odabrano i pripremljeno za proces tretmana. Identifikacija mladih u riziku za sudjelovanje u programu tretmana provela se u suradnji sa stručnim timovima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i škola. Stručnjacima su predstavljene mogućnosti tretmana- individualni, grupni ili obiteljski tretman, te je međusobnim konzultacijama odlučeno o vrsti tretmana za svakog pojedinog korisnika.

Uvidom u izvješća voditelja, vidljivo je kako je individualni tretman proveden s 10 korisnika, uz uključivanje 15 roditelja, te je provedeno je ukupno 64 sati individualnog savjetovanja. Kombinirani tretman (grupni rad „Najjači stav“) proveo se u odabranom razredu u riziku u Agronomskoj školi u Zagrebu, te se održao se u trajanju od 5 susreta blok sat, uz individualne razgovore u suradnji sa stručnom službom škole. Kao što je vidljivo iz projektne dokumentacije i izvješća tretmanskog rada, u programu grunog rada sudjelovalo je 22 mladih uz uključivanje 20 roditelja. U kombinirani tretman (individualno savjetovanje i socijalnopedagoški tretman „Najjači stav za osnaženu obitelj“) uključeno je 10 mladih i 15 roditelja. Proveden je tretman za mlade od ukupno 83 individualnih susreta + 30 sati rada s roditeljima (pozivi,susreti, online) u svrhu dodatnog praćenja napretka djeteta. Iz evaluacijskog izvješća vidljivo je kako se prosječna ukupna ostvarenost ciljeva tretmanskog rada s mladima
kreće od M=2,0 (individualni tretman) do M=2,7 (kombinirani tretman). Iz toga se može zaključiti kako je većina ciljeva tretmana mladih uključenih u projekt ostvarena. Iz evaluacija korisnosti tretmanskog rada vidljivo je kako su mladi natprosječno procijenili da im je tretman pomogao u svim ciljanim aspektima (generalno bolje funkcioniranje /zadovoljstvo životom / motivacija i spremnost; asertivnost; rješavanje problema; rješavanje
konflikta; nošenje s pritiskom vršnjaka), pri čemu procjenjuju da im je naviše pomogao u sposobnosti da pažljivo slušaju prijatelje kada im pričaju o problemima koje imaju (M=3,16), u samostalnom donošenju odluka (M=3,09) te u sposobnosti da nekome kažu ako ih njihovo ponašanje smeta, bez da povrijede tu osobu (M=3,04). Što se tiče evaluacije redukcije ovisničkog ponašanja, mladi također natprosječno procjenjuju da im je tretman u tome pomogao, pri čemu smatraju da im je najviše pomogao u razumijevanju mogućih posljedica na njihovo zdravlje ukoliko nastave s takvim aktivnostima (M=2,53). Vrlo visoke ocjene ukupnog zadovoljstva tretmanskim radionicama ukazuju na uspješnost i važnost provedene aktivnosti. Najveće zadovoljstvo mladi su iskazali terapeutom (M=4,26), susretima u cjelini (M=4,16) te atmosferom na susretima s terapeutom (M=4,16). Na temelju rezultata evaluacije te izvješća o

broju korisnika i broju sati tretmanskog rada, može se zaključiti kako su ostvareni očekivani rezultati ove projektne aktivnosti.

Radionice za mlade iz opće populacije provedene su u 3 srednje škole (Agronomska škola Zagreb, Prva ekonomska škola Zagreb, Srednja škola Bol) kroz 6 susreta. Iz projektne dokumentacije je vidljivo kako je u preventivnim radionicama sudjelovalo 62 učenika (od planiranih 50). Po završetku održanih radionica, s mladima je provedena evaluacija, te rezultati evaluacije upućuju kako su mladi kao najveću korist radionica procijenili lakše definiranje i ostvarivanje osobnih ciljeva (M=3,76) te unaprjeđenje vlastitog nošenja s pritiskom vršnjaka (M=3,65), dok su procijenili da su najmanju korist imali u razvijanju vještine da se ne svađaju kada se ne slažu s nekim (3,07). No, sve benefite radionica mladi su procijenili s nadprosječnom ocjenom te se iz toga da zaključiti kako percipiraju korist od navedene edukacije i svjesni su novo naučenih znanja/vještina. Što se tiče određenih aspekata održanih radionica, mladi su najbolje procijenili voditeljice (M=4,59) i sadržaj radionica (M=4,23), dok su najslabije procijenjeni vremenski okvir i trajanje radionica (3,73). No, svi aspekti su procijenjeni vrlo visokom ocjenom te se može zaključiti kako su mladi zadovoljni provedenim radionicama.

Nadalje, vidljivo je kako se održavanje kontakata sa stručnjacima iz sustava socijalne skrbi, stručnim suradnicima škola, te ostalim osobama umreženim u sustav podrške korisnicima u tretmanu, provodilo putem sastanaka, telefonskih poziva, elektroničke pošte, te slanjem dopisa. Hrvatskim zavodima za socijalni rad.
Sa stručnim suradnicima u školama održani su sastanci (26.04.2024., 04.06.2024.) na kojima se izvjestilo o mogućnostima uključivanja učenika u projektne aktivnosti, te se redovitim odlaskom na radionice, telefonskim poslovima i elektroničkom poštom izvještavalo o tijeku provođenja radionica, potrebama učenika, eventualnim prilagodbama procesa, sudjelovanju učenika i provedenim aktivnostima, a u dogovore su uključeni i razrednici. Također, održao se sastanak na Braču sa stručnom službom Srednje škole Bol 23.10.2024. na kojem su se dijelila iskustva o provođenju projektnih aktivnosti.

Korisnici i šira javnost informirani su o provođenju i rezultatima projekta, stručna javnost i pružatelji socijalnih usluga raspolažu informacijama o rezultatima projekta, sadržajima i metodama njihovog postizanja, i to kroz objavljivanje vijesti i tekstova na mrežnim stranicama i društvenim rmežama, putem kampanje mladih. O aktivnostima projekta objavljeno je 12 vijesti na mrežnim stranicama udruge i društvenim mrežama (od planiranih 10), 15 mladih volontera srednjoškolaca s otoka Brača uključeno je u kampanju za promociju zdravih stilova života (od planiranih 8). Također, izrađena je recenzija kvalitete izvedbenih programa s prijedlozima za unapređivanje aktivnosti koju je napravio doktorand na Studijskom centru socijalnog rada Luka Stanić.

Nadalje, iz priložene dokumentacije vidljivo je da je sustavno praćena provedba projekta, te financijsko planiranje i praćenje utroška sredstava. Uloženo je 180 sati u koordinaciju projektnih aktivnosti, te su održano je 5 formalnih sastanaka s partnerima i suradnicima:
- 26.04.2024. sastanak sa stručnom suradnicom Agronomske škole u Zagrebu
- 04.06.2024. sastanak sa stručnom suradnicom Prve ekonomske škole u Zagrebu
- 23.10.2024. sastanak sa stručnim suradnicama Srednje škole Bol i Osnovne škole Bol
- 07.05.2024. sastanak s evaluatorom dr.sc. Jankom Babićem
- 23.09.2024. online sastanak s evaluatorom dr.sc. Jankom Babićem

Uz to, poslano je najmanje 20 dopisa i elektroničke pošte partnerima i suradnicima, uz redovne telefonske kontakte (najmanje 10) i slanje izvješća o tijeku tretmana Hrvatskim zavodima za socijalni rad, te redovne konzultacije sa stručnim suradnicima u školama tijekom provedbe radionica i programa grupnog rada (prije i nakon radionica). Umreženo je ukupno 13 ustanova (Hrvatski zavodi za socijalni rad, škole, fakulteti), te je dopunjen i usavršen socijalnopedagoški program „Najjači stav“ te su izrađena/sastavljena dva edukativna programa za izvoditelje i volontere (program preventivnih radionica za škole i program grupnog tretmanskog rada). Zaključno, u tri županije (Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Splitsko-dalmatinska županija) projekt je proveden sukladno akcijskom i financijskom planu. Izrađena je recenzija kvalitete izvedbenih programa s prijedlozima za unapređivanje aktivnosti od strane doktoranda Studijskog centra socijalnog rada Luke Stanića.

Program je znanstveno praćen i evaluiran. Vanjsku evaluaciju i evaluacijsko izvješće izradio je dr.sc. Janko Babić. Evaluacijski izvještaj će biti priložen zajedno sa završnim izvještajem projekta.
Iz evaluacijskog izvješća:
Projekt „Najjači stav“ uspješno je ostvario svoje ciljeve kroz sustavan i znanstveno utemeljen pristup. Provedena je analiza potreba korisnika, uspostavljena suradnja s ključnim dionicima u više lokalnih zajednica te su identificirani mladi, roditelji i obitelji u riziku, kojima su pružene prilagođene intervencije. Volonteri su aktivno sudjelovali u provedbi uz osigurano mentorstvo, dok su stručnjaci dobili dodatnu edukaciju radi povećanja kvalitete pruženih usluga.
Program se ističe inkluzivnošću, prilagođavajući intervencije potrebama mladih i njihovih obitelji. Provedba se temelji na učinkovitim i znanstveno utemeljenim pristupima, uz uvažavanje preporuka iz prethodnih evaluacija, što je doprinijelo većem fokusu na suradnju s obiteljima, umrežavanje i širenje aktivnosti na više lokalnih zajednica. Program pruža kvalitetan odgovor na potrebe rizičnih skupina i popunjava praznine u sustavu podrške, uz preporuku daljnjeg širenja i implementacije.
Program je također omogućio bolje umrežavanje ključnih dionika, uključujući stručnjake, volontere i obitelji, čime je stvorena održiva platforma za kontinuiranu podršku korisnicima. Postignuti rezultati ne samo da ispunjavaju, već i premašuju postavljene ciljeve (Tablica 19.), što ukazuje na njegov potencijal za dugoročan pozitivan utjecaj na zajednice. Njegova prilagodljivost potrebama zajednice pokazala je da može učinkovito odgovoriti na specifične izazove, istovremeno potičući razvoj novih inicijativa u području prevencije i tretmana. Takav sveobuhvatan pristup čini „Najjači stav“ modelom koji se može replicirati i prilagoditi u drugim sredinama.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini
Promoviran: da
Sadržaj i tijek kampanje: Korisnici i šira javnost informirani su o provođenju i rezultatima projekta, stručna javnost i pružatelji socijalnih usluga raspolažu informacijama o rezultatima projekta, sadržajima i metodama njihovog postizanja, i to kroz objavljivanje vijesti i tekstova na mrežnim stranicama i društvenim rmežama, putem kampanje mladih. O aktivnostima projekta objavljeno je 12 vijesti na mrežnim stranicama udruge i društvenim mrežama (od planiranih 10).
15 mladih volontera srednjoškolaca s otoka Brača uključeno je u online kampanju za promociju zdravih stilova života kod mladih. Mladi su 16. i 17. svibnja 2024., te 04. lipnja 2024. uz pomoć pedagoginja, na satovima razrednika izradili instrument pomoć kojeg su kasnije proveli istraživanje o emocionalnom stanju učenika SŠ Bol. Na početku mjeseca lipnja učenici su samostalno proveli istraživanje u 8 razrednih odjeljenja te su prikupili ukupno 68 anketa. Na mentorskim sastancima volonteri su dijelili svoja iskustva o provođenju istraživanja, te su odlučili izraditi digitaln plakat putem programa Canva koji je postavljen na vidljiva mjesta u školi. Povodom obilježavanja Svjetskog dana mentalnog zdravlja učenici su 10.10.2024. s ukrasili zidove školskog prostora (naljepnice s pozitivnim porukama, zid s ogledalima i porukama) te su učenici završnih razreda održali predavanje za učenike prvih razreda o mentalnom zdravlju i poremećajima mentalnog zdravlja.

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)
339052.5

23. Izvori financiranja
Vlastita sredstva (HRK): 37672.5
Gradsko financiranje (HRK):
Županijsko financiranje (HRK):
Nacionalno financiranje (HRK): 226035
Drugi izvori (HRK): 75345